

KMMI

Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet
ЗОБО «Центр підтримки угорської культури»

KMMI HÍRLEVÉL V. évfolyam, 10. (120.) szám. 2013. május 28.

Ez volt 2013 májusában

Fontosabb események, rendezvények

2013. május 1. Több magyarlakta településen a régi magyar hagyományok szokásait felkarolva, a fiatal legények májusfát állítottak, rögzítettek a lányos házak kapujára. A májusfa szerelmi ajándék, amely egyúttal a természet újjászületésének szimbóluma is.

* A Palágykomoróci Általános Iskola tornatermében gyerekközönség előtt fellépett a bátyúi Cók-Mók Bábszínház (tagjai: **Riskó Anikó, Bagu Géza, Béres József**), ezúttal a Vitéz László c. bábjátékot mutatták be.

2013. május 3. **Dr. Tóth Mihály** elnök vezetésével terepszemlével egybekötött munkaülést tartott a Szolyvai Emlékparkbizottság. **Dupka György** felelős titkár előterjesztésében a bizottság tagjai meghatározták a tennivalók listáját. Döntés született arról, hogy a hagyományos emlékkonferenciát november 15-én tartják meg a beregszászi Európa–Magyar Házban, a koszorúzással és gyászszertartással egybekötött központi megemlékezésre pedig november 16-án kerül sor az emlékparkban. A Szolyvai Emlékparkbizottság határozott arról is, hogy csatlakozik a Gulágkutatók Nemzetközi Társasága által létrehozott Emlékbizottsághoz, amely a malenykij robot 70. évfordulójával kapcsolatos rendezvények koordinációs feladatát látja majd el. Az I. világháború 1914-es kirobbanásának 100. évfordulója alkalmából rendezvények szervezését tervezi, amelynek része az I. világháborús hadisírok, emlékművek listájának elkészítése, a hadisírgondozás, helyszíni megemlékezések és egy beregszászi konferencia. A bizottság felkérte **Zubánics László** történészt, hogy ukrán nyelvű prospektust állítson össze a Szolyvai Emlékparkról, valamint az 1944-ben történt magyar és német katonaköteles férfiak internálásáról.

2013. május 4-5. Császlóc községben idén nemzetközi majálist szerveztek. A rendezvényre a község hat testvértelepüléséről, a magyarországi Szarvasról, Gyöngyösről, Ajakról, Sajópálfaláról, a lengyelországi Hyznéből, valamint a Vereckei-hágó melletti Verbjázsról (Verebesről) érkeztek vendégek, illetve sokan jöttek a környező településekről is.

2013. május 4. A Kárpátaljai Magyar Pedagógusszövetség *Átal mennék én a Tiszán...* címet viselő népdaléneklési versenyének 9 fiatal helyezettje lépett fel a budapesti *XII. Virágok Vetélkedése* Kárpát-medencei Népdalénekes Találkozón. Többségük **Kokas Erzsébet**, fiatal népdalénekes, a Napsugár Hagyományörző Gyermekcsoport és Népdalcsoport vezetőjének tanítványa. Kárpátalját összesen 9 fiatal énekes képviselte: **Máté Linett, Paládi Attila, Baka Kamilla, Simon Patrícia, Varga Ibolya, Vovkánics Laura** (Aknaszlatináról, felkészítő tanár: **Holzberger Klára**) szólóban, **Kökörcsényi Fruzsina, Trombola Evelin, Varga Ibolya, Simon Patrícia, Illés Flóra** és **Baka Kamilla** pedig csoportként. A kárpátaljai gyerekek mindannyian a legmagasabb, legjobb minősítést érdemelték ki. Kézzel készített ajándéktárgyakkal jutalmazták őket.

2013. május 5. A hagyomány szellemében ezen a napon a kárpátaljai számos magyarlakta településén (Nagymuzsaly, Tiszabökény stb) is tartalmas ünnepi műsorok keretében felköszöntötték az édesanyákat a helyi civilszervezetek rendezésében.

2013. május 5. Csütörtökön kezdődött a Kárpát-medencei magyar iskolák 14. találkozója, ezúttal az ugocsai Aklihegyen. A háromnapos rendezvényen egy-egy kárpátaljai,

erdélyi, felvidéki, vajdasági, horvátországi és anyaországi iskola tanulói gazdag programsorozat keretében ismerkednek egymás életével, illetve megyénk történelmi nevezetességeivel.

2013. május 7. Leszja Prijmics festőné képeit mutatták be az Ungvár galériában. A kiállításon a művésznő közel 40 munkája volt látható, melyek többségét az elmúlt három évben alkotta. Ez alkalommal főleg tájképeket, virágkompozíciókat, valamint karácsonyi és húsvéti témákat láthatott a nagyközönség.

2013. május 7-8. Befejeződött a *Középkori templomok útja* nemzetközi projekt. A tematikus útvonal Szabolcs-Szatmár-Bereg megye, Kárpátalja és a romániai Szatmár megye valaha egy régióhoz tartozó középkori templomaival ismerteti meg az érdeklődőket. A projekt záróeseményét Magyarországon rendezték. A projekt eredményeit nemzetközi konferencián összegezték. Itt mutatták be a Középkori templomok a Tiszától a Kárpátokig című könyvet **Kollár Tibor** szerkesztésében. A kötet létrejöttében nagy szerepe volt a Középkori templomok útja programnak. A 448 oldalas, színes illusztrációkkal gazdagított kiadvány magyar és ukrán nyelven látott napvilágot. A könyv a határ menti régiók 30 középkori építészeti műemlékét mutatja be, köztük Kárpátalja középkori templomait. A zárókonferencián a kutatásban részt vevő neves szakértők tartottak beszámolót, többek között a kárpátaljai **Kobály József**, aki megyénk kultikus építészeti örökségéről beszélt, megemlékezve Lehoczky Tivadarról, az ez irányú kutatások úttörőjéről. **Szirochman Mihály** művészettörténész **Florian Zapletal** cseh fotográfus 1920-as években készített fényképeit mutatta be.

2013. május 8. A Magyar Tudományos Akadémia 184. közgyűléséhez kapcsolódóan szervezték meg Budapesten az MTA külső tagjainak fórumát. Ennek keretében két könyv bemutatójára került sor Kaleidoszkóp a köztestület külső tagjainak tudományos eredményeiből címmel. Az **Orosz Őrs** szerkesztésében és A hely nevei, a nyelv helyei: A kisebbségi jogok története Szlovákiában 1918–2012 címmel kiadott kötetet **Gyáni Gábor** történész és **Vančóné Kremmer Ildikó** nyelvész ismertette. A másik kötet szerzője **Csernicskó István**, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola nyelvész tanára. Az Államok, nyelvek, államnyelvek: Nyelvpolitika a mai Kárpátalja területén (1867–2010) című monográfia a budapesti Gondolat Kiadónál jelent meg idén tavasszal. A közel 600 oldalas, gazdagon illusztrált kiadványt **Kontra Miklós** nyelvész, **Andrássy György** jogász, filozófus, valamint **Simon Attila** történész értékelte. A könyvbemutatón részt vett **Szikura József**, az MTA külső tagja, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola rektora is.

2013. május 9. A Kaszonyi Termálfürdő területén lezajlott az első kárpátaljai bográcspálya verseny. Az elkészült ételeket szakmai zsűri bírálta el. A 25 ezer hrvnyás díjat a rafajnaújfalusi csapatnak ítélték oda.

2013. május 11. Megrendezték a soros Ukrán-Szlovák Jószomszédi Napot az Ungvár–Felsőnémeti ukrán–szlovák határátkelőn.

2013. május 12. Nagyszőlősi Májusi Zenei Napok keretében idén is megtartották a hagyományos Bartók Béla-émlékkoncertet a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség (KMKSZ) és a Nagyszőlősi Bartók Béla Zeneiskola közreműködésével. Ezúttal újraállított emléktáblával és -mússal adóztak a zeneszerző nagysága előtt. Annak a háznak a falára került az emléktábla, ahol Bartók édesanyjával és húgával lakott. **Maruska Viktor**, a művészeti intézmény igazgatója és **Milován Sándor**, a megyei képviselő együtt leplezték le az újraállított emléktáblát.

2013. május 12. A Técsői Arany Ősz Művelődési Egylet szervezésében 14. alkalommal rendezték meg az anyák napjának szentelt nemzetközi kórustalálkozót. A rendezvénynek a técsői művelődési ház adott otthont. A házigazdák és a beregszásziak mellett ott voltak többek között Bustyaháza, Nagybégány és Jánosi nyugdíjasklubjainak tagjai, de Magyarországról is érkeztek vendégek. A találkozó résztvevőit köszöntötte **Gajdos István**

parlamentari képviselő, **Ivan Kovács**, Técső polgármestere, **Kozma Tibor**, az Arany Ősz Művelődési Egyesület elnöke.

2013. május 13. A Magyar Írószövetség évi közgyűlése.

2013. május 13-14. Ungváron Erdélyi Béla kárpátaljai festőművészre emlékező konferenciát, az Erdélyi-olvasást rendeztek a Kárpátaljai Képzőművészeti Főiskola és az Erdélyi Béla Alapítvány szervezésében. Közel 100 európai és ukrainai szakember vett részt az eseményen. A Kárpátaljai Képzőművészeti Főiskolán megtartott tanácskozás fő témája volt: az elméleti és gyakorlati kutatások tudományos elemzése a képző- és iparművészetben, valamint az ukrainai formatervezésben és a művészeti oktatásban, továbbá az európai népek kultúráinak kölcsönhatása. Bejelentették, hogy két év múltán Művészeti Akadémiát nyithatnak Ungváron.

2013. május 12. az UNE magyar karán diáknapi rendezvények zajlottak le a Kárpátaljai Magyar Diákok és Fialat Kutatók Szövetség szervezésében.

2013. május 14-15. Beregszászban sor került a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolán a Soós Kálmán ösztöndíjak ünnepélyes átadására.

2013. május 14. Tarasz Tabaka Magyarországon is ismert festőművész *Frahmentaciji (Töredékek)* címmel 17 ungvári kortárs művész alkotásait mutatta be az ungvári Ilko galériában.

2013. május 16. Kádas Katalin képzőművész alkotásaiból nyílt kiállítás a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola (II. RFKMF) Gross Arnold termében. A Pro Cultura Subcarpathica civil szervezet által rendezett megnyitó egyben átadó ünnepség is volt, hisz a beregszászi származású képzőművésznő húsz alkotást ajándékozott a szervezetnek. A Kádas Katalin életművének jelentős részét képező alkotások ezzel méltó helyre kerültek a művésznő szülővárosában, Beregszászban. Az ünnepségen felszólalt **Orosz Ildikó**, a II. RFKMF és a Kárpátaljai Magyar Pedagógusszövetség elnöke, **Prófus Marianna** népművész, a Bereg Alkotóegyesület elnöke, **Öry László**, a Kárpátok Művészeti és Kulturális Egyesület elnöke. **Punykó Mária** Kádas Katalinhoz fűződő személyes élményeit osztotta meg a jelenlévőkkel. A beszédek sorát a művésznő, Kádas Katalin zárta. A megnyitót **Sütő Réka, Bodnár Viktória** és **Simon Dávid** főiskolai hallgatók tették még színesebbé és hangulatosabbá, akik megzenésített verseket énekeltek. **Helj Amanda**, Helj László festőművész unokája zongorajátékával örvendeztette meg a jelenlévőket. Végezetül **Cserniczkó István**, a főiskola rektorhelyettese mondott a megnyitót követő fogadáson pohárköszöntőt.

2013. május 16. Az ungvári Uzshorod Galériában Könyvfesztivál zajlott le, a rendezvényen részt vett **Dupka György**, az Intermix Kiadó vezetője is.

2013. május 16. A városi művelődési központban megtartották a Beregvidék műkedvelő együtteseinek beszámoló koncertjét. A járási állami közigazgatási hivatal előcsarnokában a rendezvényhez kapcsolódóan Népi forrásból címmel kézműves kiállítást szerveztek: a nagyerdemű megtekinthette a járás 19 települését képviselő 57 alkotó 238 munkáját. A kiállítás megnyitása után kezdetét vette a koncert, amelyben részt vettek a járás 22 településének 26 műkedvelő együttese, többek között a Bányai, a Vári és a Kaszonyi Művészeti Iskola, a dédai, a nagyberegai, a bótrágyi, a kovászói, a csomai, a zápszonyi művelődési ház, valamint a gecsei, a rafajnai, a felsőremetei klub kollektívái, továbbá a járás művelődési dolgozóiból álló Betyárok és Ladies táncsoportok, valamint a Rozmaring folklóregyüttes.

2013. május 17. Az édesanyák mellett rendhagyó módon az édesapákat is köszöntötték a Beregszászi Magyar Gimnázium második évfolyamos diákjai.

2013. május 17-19. Ezüst Táltos (Szribnij Tátos) középkori kulturális fesztivált a munkácsi járási Beregszentmiklóson (Csinagyijevo), a Szent Miklós-várban. A fesztivál programjában lovagi torna, középkori zene, történelmi vásár, autentikus konyha, színházi

előadás, tűzijáték szerepel. A fesztiválon lemergi, kijeui, ungvári és magyarországi együttesek lépnek fel.

2013. május 18. Pünkösdváró ünnepséget szervezett Zápszonyban a KMKSZ helyi alapszervezete. A rendezvényre a művelődési házban került sor, melyre meghívták a község apraját-nagyját: számukra a tartalmas kulturális programon kívül táncházat is szerveztek.

2013. május 18. A Beregszászi Művelődési Házban lezajlott a II. Kárpátaljai Tehetségnap a KMPSZ szervezésében.

2013. május 18. Pünkösdi zenei napokat tartottak Szalókán. Az eseményt „megfejték” a helyi óvoda megsegítését szolgáló jótékonyági vásárral is. A zenei napok részeként felléptek az óvodások, az általános iskola és a Nyitnikék Zeneiskola növendékei, a művelődési ház táncosai. A késő délutáni órákban a németországi Baden-Württembergből érkezett 44 fős fúvószenekar mutatkozott be a közönségnek. Fellépett a Magyar Állami Népi Együttes hatfős csoportja, amely népi hangszerbemutatóval egybekötött koncertet adott.

A Magyar Állami Népi Együttes magyar népi hangszerbemutatóját a szomszédos Eszenyben is megtekinthette a közönség. A művelődési házban a **Sebő Ferenc** dirigálta együttes vezette be a jelenlévőket a Kárpát-medencei magyar népzene és néptánc világába, majd táncházra került sor.

2013. május 19. Az Ungvári Járási Könyvtár Tégláson Szabadtéri Családi Napot szervezett. Érdekes előadások, fellépések, játékok, versenyek, rajz- és fotókiállítás, kézműves foglalkozások várták a kedves vendégeket.

2013. május 19. Munkácson, a Kárpátaljai Megyei Állami Orosz Drámai Színházban kezdetét vette Az Ukrajnai Nemzeti Kisebbségek Etnikai Színházainak, a FÁK-országok és Európai Uniós Országok Színházainak XIV. Nemzetközi Fesztiválja, melynek második napján a túlnyomórészt gyermekekből álló közönség a Kárpátaljai Megyei Magyar Drámai Színház előadásában megtekinthette A tekintetes úr c. mesejátékot, melyet Vidnyánszky Attilának, a színház főrendezőjének a felkérésére a budapesti koreográfus, drámapedagógus Gyevi-Bíró Eszter alkalmazott színpadra.

2013. május 21. Megismételve a Rákóczi-szabadságharc 1703-as eseményeit, jelképes zászlóbontással egybekötött toborzást tartottak Mezőváriban és Beregszászban. A történelmi tényeket felelevenítő megemlékezésen beszédet mondott **Szilágyi Lajos**, a Mezővári Középiskola igazgatója, Berki Károly, a középiskola történelemtanára, a Kárpátaljai Magyar Pedagógusszövetség irodavezetője, **Zán-Fábián Sándor**, a Kárpátaljai Református Egyház püspöke. A rendezvényt a Mezővári Középiskola tanulóinak énekei és táncai tették színesebbé. Ezután a salánki kuruc hagyományörzők következtek, akik felelevenítették a történelmi eseményeket, s kibontották a zászlókat Mezővári főterén. Itt **Kacsur András**, beregszászi színész személyében Esze Tamás szólt a jelenlévőkhöz, majd írnoka (**Ferenci Attila**, szintén a beregszászi társulat művésze) felolvasta Rákóczi brezáni kiáltványát.

2013. május 21. Korhű ruhákba öltözött hagyományörzők felvonulásával vette kezdetét a Rákóczi-szabadságharc beregszászi zászlóbontásának 310. évfordulója alkalmából rendezett ünnepi megemlékezés Beregszász főterén. A **Kész Barnabás** által vezetett hagyományörzők Vári főteréről szekereken vonultak át Beregszászba, ahol **Kacsur András** színművész, megelevenítve Esze Tamás történelmi alakját kibontotta Rákóczi zászlóját és felolvasta a fejedelem kiáltványát. A rendezvényhez csatlakoztak a Ruszin Nemzeti Tanács képviselői is. A ruszin nép magyarokkal való kapcsolatáról **Jevhenyij Zsupan**, a szervezet elnöke tartott rövid ismertetőt.

Ezután Kovács Béla Európai Parlamenti Képviselő Beregszászi Fogadóirodájának kezdeményezésére a megemlékezők magyar és ruszin nemzeti zászlókkal átvonultak a II. Rákóczi Ferenc nevét viselő térre. Az ünnepség Esze Tamás mellszobránál folytatódott, ahol **Birta Viktória** elénekelt egy népdalt, majd **Csobolya József** történész, a Rákóczi Szövetség Beregszászi Városi Szervezetének alelnöke köszöntötte a jelenlévőket.

A rendezvényen beszédet mondott **ifj. Földi István** hadtörténész, a Jobbik Magyarországért Mozgalom országos választmányának tagja, **Vladiszlav Lecovics**, a Kárpáti Ruszinok Társaságának elnöke.

Esze Tamás mellszobrának megkoszorúzása a megemlékezők II. Rákóczi Ferenc emléktáblájához vonultak, ahol **Csobolya József** ismertette a szabadságharc főbb eseményeit. **Jevhenyij Zsupan** a ruszin–magyar történelmi barátsággal kapcsolatban osztotta meg gondolatait, reményét fejezve ki, hogy a kölcsönös tisztelet a későbbiekben is megmarad.

Dalmay Árpád, a Beregszászért Alapítvány kuratóriumának elnöke, a Rákóczi Szövetség nyíregyházi szervezetének elnöke köszönetet mondott a ruszin szövetség vezetőinek, hogy csatlakoztak a megemlékezéshez

2013. május 22. A II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola vendége volt **Debreceni Mihály**, a Duna Televízió és a Duna Worldon látható Kárpát Expressz szerkesztője, műsorvezetője. A kárpátaljai születésű médiaszakember és alkotótársai a közelmúltban készített „Ott a messzi Donnál...” című dokumentumfilmjüket bemutatták be a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolában.

2013. május 24. Az Ungvári Romzsa Tódor Görögkatolikus Teológiai Akadémia és Papnevelő Intézet épületében könyvbemutatót tartott **Bokotej András**, a Lembergi Művészeti Akadémia rektora. Az Ilosvai járás szülötte a Zemne i vicsne (Földi és örök) című kötetét mutatta be, melyet édesapjáról írt, aki görögkatolikus papként a sztálini időkben elhurcoltak. A kiadás egyedi dokumentumokat tartalmaz: id. Andrij Bokotej András (1909-1992) leveleit, melyeket a lágerekből, illetve azokról írt. A Sevcsenko-díjas szerző életútjáról és munkásságáról is mesélt. A találkozón részt vett **Milán Šašik**, a Munkácsi Görögkatolikus Egyházmegye püspöke.

2013. május 26. A nagyszőlősi járási Péterfalva Sporttelepén szervezték meg a Kárpátaljai Magyar Nagycsaládos Napot.

2013. május 26. Vasárnap 3150 méternyi kerékpárutat adtak át Tiszaújlak és Tiszabökény között. A nem mindennapi esemény hivatalos megnyitójára a reggeli órákban került sor a turulos emlékmű mellett. Mint **Tarpai József** elmondta, a projekt az Ukrán–Magyar Területfejlesztési Iroda nyertes európai uniós pályázatából jött létre.

2013. május 28. Ungváron konferenciát tartottak a kárpátaljai nemzeti közösségek helyzetéről a Kárpátaljai Nemzetiségek Kulturális Központja szervezésében. A rendezvény munkájában a magyar szervezetek képviseletében részt vett **Gajdos István** parlamenti képviselő, az UMDSZ elnöke, **Fuchs Andrea**, a MÉKK alelnöke.

2013. május 28-29. A Magyar Könyvtárosok VII. Világtalálkozója.

2013. május 31. Diplomaátadási ünnepség az Ungvári Nemzeti Egyetem Magyar Tannyelvű Humán- és Természettudományi Karán.

– A magyar oktatás és kultúra érték, ezért természetes kötelezettségünk a határon túl élő magyaroknak és intézményeiknek a támogatása, hogy a kárpátaljai magyar fiatalok is megtarthassák nemzeti identitásukat, s abban soha ne bizonytalanodjanak el - jelentette ki Szili Katalin, az Országgyűlés volt elnöke, a parlament fenntartható fejlődés bizottságának elnöke pénteken Ungváron, az Ungvári Nemzeti Egyetem (UNE) Magyar Tannyelvű Humán és Természettudományi Karának diplomaátadó ünnepségén.

Beszédében Szili Katalin, aki egynapos hivatalos látogatásra érkezett Kárpátaljára, jelképesnek nevezte, hogy a kárpátaljai magyarság nemzeti identitása megtartásában fontos szerepet játszó, magyar nyelven oktató felsőoktatási intézmény diplomaátadó ünnepsége csak néhány nappal előzi meg június 4-ét, a trianoni évfordulót, amelyet az Országgyűlés 2010-ben a nemzeti összetartozás napjává nyilvánított. Hozzátette: jelképes azért is, mert arra emlékeztet mindannyiunkat, hogy sem háborúkkal, sem fegyverekkel, sem diktátumokkal vagy parancsokkal nem lehet népek, nemzetek sorsa fölött megsemmisítő módon rendelkezni. Jelképes továbbá azért is, mert - folytatta - arra tanít bennünket, hogy a kisebbségnek és a

többségnek egymás nyelvének, kultúrájának és történelmének megismerésével kölcsönösen gazdagítaniuk kell egymást. Toleranciára, vagyis arra nevel, hogy ne akarjuk megváltoztatni egymást gyökeresen erővel vagy praktikákkal, inkább segítsük egymást megmaradni azoknak, akiknek születtünk - fejtette ki.

Szili Katalin fontosnak nevezte, hogy a globalizálódó világban az UNE által nyújtott magyar anyanyelvű oktatás elősegíti a szülőföldön maradást. "Tisztában vagyunk azzal, hogy mindazokat a jogokat, amelyeket a magyar nemzeti közösségeknek szeretnénk, csak az ő saját akaratukon alapulva, a befogadó többségi nemzet jogrendjébe illesztve, kölcsönösen megértő párbeszéddel lehet elérni. Ki kell jelentenünk, hogy az erő az érdekalapú, a belátás, a tolerancia az értékalapú politizálást segíti" - mutatott rá.

A politikai elismeréssel szövegezte a kárpátaljai magyar tannyelvű oktatási intézményekben tevékenykedő pedagógusok önfeláldozó munkájáról, megköszönve a magyar családoknak és szülőknek, hogy a sokféle más hatás mellett is magyar óvodákba és iskolákba íratják gyermekeiket. A szónok azonos fontosságúaknak mondta a magyar kisebbségek számára az állami fenntartású és nem állami felsőoktatási intézményeket, arra biztatva őket, hogy keressenek közös hangot. Szili Katalin nagyrabecsülését fejezte ki az UNE magyar kara oktatóinak és a négy szakon diplomát szerzett 60 végzős diákjának, amiért továbbtanulásához a szülőföldön maradást választották.

A diplomaátadó ünnepség szónokai megemlékeztek arról, hogy öt éve indult az UNE Magyar Tannyelvű Humán és Természettudományi Kara, amelyen a végzősök most először vehettek át diplomát minden szakon. Ugyancsak idén méltatják Kárpátalján az egyetemi szintű magyar nyelv- és irodalomoktatás kezdetének 50. évfordulóját, az ungvári Hungarológiai Intézet megnyitásának 25. évfordulóját, a Kárpátaljai Magyar Tudományos Társaság megalakulásának 20. évfordulóját.

Május folyamán:

* Órakiállítás rendeztek a munkácsi várban. ahol a nyár végéig megtekinthető **Volodimir Luszt**a magángyűjteménye. A kiállított órák széles választéka fogadja a látogatót: a napórától kezdve a Napóleon korabeli falórán át az ezüst zsebóráig számtalan méretű, díszítésű és korú időmérő eszközzel találkozhat az érdeklődő. A kiállításon jelen van maga a gyűjtő is, aki szívesen ad felvilágosítást gyűjteménye egyes darabjairól.

*A kapcsolatépítés érdekében az ungvári járási Kisebbségre látogatott az anyaországi **dr. Ósi Barnabás** és **Pálinkás Barnabás**, a Rákóczi Szövetség központi irodájának munkatársai, valamint **Szajkó Gábor**, a sátoraljaújhelyi szervezet vezetője és **Nagy Mihály** aktivista. Közreműködésükkel megalakult a Rákóczi Szövetség Kisebbségi Ifjúsági Szervezete. A Rákóczi Szövetség képviselői ellátogattak az Ungvári Nemzeti Egyetem Magyar Tannyelvű Humán- és Természettudományi Karára, ahol a múlt évben alakult meg a Rákóczi Szövetség helyi szervezete. A vendégekkel **Dr. Kiss Éva** professzor, tanszékvezető, illetve a szervezet tagjai ismerették a közelmúltban elvégzett feladatokat, illetve bemutatták a Magyar Történelem és Európai Integráció Tanszék közelmúltban napvilágot látott Nortia című tudományos közlönyét.

*A pravoszláv húsvét előestéjén nyitották meg a huszti **Aljona Marjan-Sztaszjuk** és **Maria Kovács-Dovhanics** fiatal tehetségek grafikáiból álló kiállítást a nagyszülősi Helena kávézóban.

*Cseh kulturális napokat rendeztek a kárpátaljai megyeszékhelyen. Ebből az alkalomból Csehországi és kárpátaljai rockegyüttesek adtak koncerteket, bemutatták a Jézus Krisztus Szupersztár című rockoperát, hallható volt a Švejk-band duett harmonikazenéje és éneke, felavatták a Tomáš Masaryk-emléktáblát, illetve a cseh Jihlava város szimbolikus állatát, egy sündisznót ábrázoló emlékművet.

*A Beregszászi Járási Mozgáskorlátozottak Egyesülete (BJME) a közelmúltban ünnepelte fennállásának 20. évfordulóját. Ebből az alkalomból a szervezet tagjai egy kisebb

ünnepséget tartottak a Vérke-parti klubjukban. Az egybegyűlteket **Elek István**, a BJME elnöke üdvözölte.

* Május 18-án az ADVANCE Kárpátaljai Tanácsadó és Fejlesztő Központ immár ötödik alkalommal szervezte meg a beregvidéki félmaraton és 10 km-es futás elnevezésű nemzetközi programot. Az idei rendezvényen több mint 100 futó vett részt, akik közül 70 kárpátaljai (a Beregszászi, Ungvári és Ökörmezői járásokból), 25 az amerikai Békehadtest önkéntese, 17 a Kijevi, Lucki, Harkovi, Csernyivci, Lembergi és Rovnói megyékből érkezett. Beregszászt 42 futó képviselte. A legfiatalabb résztvevő 5, a legidősebb 71 éves volt.

*Az FM 92.1 MHz-es hullámhosszon hamarosan hivatalosan is megkezdí műsorszórását a Pulzus Rádió Kárpátalja elnevezésű kereskedelmi rádióadó, amely Kárpátalja egyetlen kétnyelvű rádiójaként a nap 24 órájában szórakoztatja majd térségünk lakosait. A Pulzus FM a Kárpátaljai Református Egyházkerülethez kötődik, **Birta Zoltán** a főszerkesztője.

*Nemrég tartották meg az ukrán–szlovák jószomszédsági napot. A rendezvényen Gajdos István, az emberi jogi, kisebbségi és a nemzetiségek közötti kapcsolatok kérdéseivel foglalkozó parlamenti bizottság titkára tanácskozott a Ruszin Világkongresszus elnökségi tagjaival. A megbeszélés során szó esett a ruszinok nemzetiségként való elismeréséről, nyelvi jogaik szavatolásáról.

* A közelmúltban a Beregvidéki Múzeum pinchelyiségében találkozót szerveztek a régiséggyűjtők számára. Az immár hagyománnyá vált rendezvénynek számos hazai és külföldi résztvevője volt. **Medveczky Róbert**, a Beregszászi Gyűjtők Egyesületének elnöke szerint a rendezvény népszerűsége egyre nagyobb.

* A Beregszászi Magyar Gimnáziumban évek óta hagyománya van a „fordított” diáknapnak. Az idei esztendőben ennek a rendezvénynek a 150 esztendeje született Gárdonyi Géza fő műve, az Egri csillagok adta az alaphangját.

*Tizedik alkalommal szervezték meg az Ugocsei Szőlőfürtök Borfesztivált és a vásárral egybekötött Falusi udvarok kiállítást Nagyszőlősön, a Perényi parkban.

*A vereckei honfoglalási emlékmű ellen tervezett újabb ukrán nacionalista támadás miatt emelt szót a kijevi törvényhozásban **Gajdos István** parlamenti képviselő, az Ukrajnai Magyar Demokrata Szövetség (UMDSZ) elnöke.

***Balogh Sándor** mártír református lelkész életét és munkásságát bemutató emlékszobát avattak Eszenyben a jelenleg óvodaként üzemelő egykori parókia épületében. A templomban az ünnepi istentiszteleten többször könnyekig meghatódtak a családtagok, a gyülekezet tagjai és a meghívott vendégek.

*A magyar nyelv Kárpátalján címmel jelent meg **Horváth Katalin** egyetemi docens legújabb kiadványa. A nyelvműveléssel foglalkozó oktatási-módszertani segédeszköz a magyar szakos hallgatók számára készült.

*Huszton a Fehér Nárciszok Nemzetközi Folklórfesztivél keretében Huszt városi tanácsa a várhegy lábánál felavatott egy Kölcsey-emléktáblát, melyen a költő Huszt c. epigrammája olvasható ukrán és magyar nyelven. Az emléktábla adományozója a huszti származású, magyarul jól tudó Valerij Luncsenko parlamenti képviselő, a Batykivcsina-frakció tagja.

* Május 24-25-én Megarock fesztivál zajlott Beregszászban. A rendezvény egyik legfőbb szándéka volt, hogy ismert és kevésbé híres magyar bandák sorával ismertesse meg a helyi zenekedvelőket, illetve is fellépési lehetőséghez juttatja a kárpátaljai amatőr zenekarokat.

*A II. világháborúban hősi halált halt 10 magyar és egy német katona emlékére Beregrákoson három, Kajdanóban egy kopjafát avattak a KMKSZ szervezésében.

ÚJ KÖNYVEK

MEGJELENT

Finta Éva: *Örök partok.* Versek (1990 – 2009). A fedélterv Horváth Anna rajzának felhasználásával készült. Nagy Zoltán Mihály felelős szerkesztő beszélgetése Finta Évával. Kárpátaljai Magyar Könyvek 226., Ungvár-Budapest, Intermix Kiadó, 2013., 276 old.

Dupka György: „*Hova tűnt a sok virág...*” *Időutazás az Urálba magyar és német rabok (1941-1955) nyomában.* Történelmi szociográfia. Kárpátaljai Magyar Könyvek 221. Ungvár-Budapest, Intermix Kiadó, 2013., 222 old.

Magyar Művészet Kárpátalján. Kultúr- és művészettörténeti vázlat. Dupka György közreadásában. Kárpátaljai Magyar Könyvek 223. Ungvár-Budapest, Intermix Kiadó, 2013., 380 old.

Szárnypróba. *Pályakezdő fiatalok antológiája.* Összeállította, az előszót írta: Csordás László. Az antológia szerzői: *Ámorth Angelika, Gazdag Vilmos, Hájás Csilla, Héder Ingrid, Horváth (Bojcsuk) Zsanett, Kovács Eleonóra, Kurmai-Ráti Szilvia, Lengyel Wanda, Marcsák Gergely, Nagy Emese, Németi Anett, Pák Diána, Pusztai-Tárczy Beatrix.* Borítógrafika: *Fuchs Andrea.* A belső illusztrációk szerzői: *Baraté Ágnes, Imre Ádám, Juhász László, Kalitics Erika, Kárpáti P. Zoltán, Kulin Ágnes, Kutasi Xénia, Lizák Alex, Lőrincz Katalin.* Kárpátaljai Magyar Könyvek, 222., Ungvár-Budapest, Intermix Kiadó, 2013., 88 old.

Nagy Zoltán Mihály: *Az árnyék völgye.* Novellák. A borítón Matl Péter grafikája. Kárpátaljai Magyar Könyvek 224., Ungvár-Budapest, 2013. 148 old.

Czébely Lajos: *Fehérbe fogó láng.* Régi és új versek. Vári Fábián László beszélgetése Czébely Lajossal. A fedélterv: Fábián Zoltán. Felelős szerkesztő: Vári Fábián László beszélgetése Czébely Lajossal. Kárpátaljai Magyar Könyvek 225. Ungvár-Budapest, Intermix Kiadó, 2013, 80 old.

Elektronikus változatuk a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet honlapján olvasható: www.kmmi.org.ua

Összeállította: *Dupka György és Zubánics László*

Folyamatos rendezvények, tennivalók:

Közgyűteményi állománygyarapítás, ukrainai magyar nyomtatott hungarikumok, hanganyagok gyűjtése, feldolgozása. Közművelődési rendezvények szervezése, koordinálása, szakmai tanácsadás, adatbázis gondozás. Kisebbségkutatási programok koordinálása, a KMMI-füzetek kiadása. Képzőművészeti kiállítás. Fotókiállítás, könyv- és sajtókiállítás. Együtt c. irodalmi, művészeti és kulturális folyóirat kiadása. Kárpátaljai Magyar Krónika kiadása. Honlap (www.kmmi.org.ua) gondozás, frissítés, adatfeltöltés. Ön a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet és a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége hírlevelét olvassa. A hírlevél irodalmi, művészeti híreket, információkat tartalmaz. A levelezési lista nyilvános, ahhoz bárki csatlakozhat, s bármely tag felvetetheti mások címét.